

บทความวิจัย

เรื่อง

การยึดครองฟิลิปปินส์ของกองทัพญี่ปุ่นในสงครามโลกครั้งที่ 2

โดย

นางสาวมิ่งขวัญ แก้วรัตนขจร

รหัสนักศึกษา 620510871

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450 112 การศึกษาเอกเทศ

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2565

ลิขสิทธิ์ของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทความวิจัย	การยึดครองฟิลิปปินส์ของกองทัพญี่ปุ่นในสงครามโลกครั้งที่ 2
ผู้เขียน	นางสาวมิ่งขวัญ แก้วรัตนขจร
อาจารย์ที่ปรึกษาบทความวิจัย	อาจารย์ ดร.พิภู บุชบก
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา	2565

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง “การยึดครองฟิลิปปินส์ของกองทัพญี่ปุ่นในสงครามโลกครั้งที่ 2” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเหตุการณ์ยึดครองฟิลิปปินส์ของกองทัพจักรวรรดิญี่ปุ่นในสงครามโลกครั้งที่สองและเพื่อศึกษาถึงความสำคัญของการยึดครองฟิลิปปินส์ของกองทัพจักรวรรดิญี่ปุ่น ใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางประวัติศาสตร์โดยศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารชั้นรองที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ และนำเสนอในลักษณะพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษาผ่านเอกสารชั้นรองทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศพบว่า กองทัพจักรวรรดิญี่ปุ่นมีแผนการเข้ายึดครองสาธารณรัฐฟิลิปปินส์เพราะต้องการกุมความได้เปรียบในแนวรบด้านตะวันออกและมหาสมุทรแปซิฟิก ญี่ปุ่นยังเล็งเห็นอีกว่าสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ที่ตั้งอยู่บนภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้นมีประโยชน์ทั้งในแง่ยุทธศาสตร์และทรัพยากรที่ใช้ในการรบ นอกจากนี้กองทัพจักรวรรดิญี่ปุ่นคิดว่าคงไม่อาจหลีกเลี่ยงอำนาจอย่างสหรัฐอเมริกาได้อีกต่อไป แผนการบุกยึดครองสาธารณรัฐฟิลิปปินส์จึงเริ่มต้นขึ้นเมื่อปลายปี 1941 และยึดครองนานกว่า 3 ปีจนกองทัพจักรวรรดิญี่ปุ่นยอมจำนน

คำสำคัญ : กองทัพญี่ปุ่น, ฟิลิปปินส์

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยเรื่อง การยึดครองฟิลิปปินส์ของกองทัพญี่ปุ่นในสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 450 112 การศึกษาเอกเทศ (Independent Study)

บทความวิจัยนี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจากอาจารย์ ดร.พิภูบุษบก อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำและคำปรึกษา ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง จนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สมบูรณ์ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณอาจารย์อย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอขอบพระคุณเพื่อนทุกคนที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ตลอดจนกำลังใจที่ดีซึ่งเป็นแรงสนับสนุนที่สำคัญที่ทำให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ หากมีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดประการใด ข้าพเจ้าขออภัยไว้ ณ ที่นี้

มิ่งขวัญ แก้วรัตน์ขจร

สารบัญ

บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
บทความ “การยึดครองฟิลิปปินส์ของกองทัพญี่ปุ่นในสงครามโลกครั้งที่ 2”	1-18
บทสรุป	19
บรรณานุกรม	20

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงระยะแรกของสงครามโลกครั้งที่ 2 ฝ่ายสัมพันธมิตรเพลิงฟ้าจนสูญเสียดินแดนบางส่วนให้แก่เยอรมนีในแนวรบด้านตะวันตก และกองทัพจักรวรรดิญี่ปุ่นในขณะนั้นซึ่งเป็นพันธมิตรกับเยอรมนีต้องการช่วงชิงความได้เปรียบในแนวรบด้านตะวันออกและมหาสมุทรแปซิฟิก จึงเล็งเห็นว่าการรุกรานประเทศในแถบ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะสามารถทำให้ญี่ปุ่นกุมความได้เปรียบทั้งในด้านยุทธศาสตร์และทรัพยากรที่จะใช้ในการทำศึกสงครามต่อไปได้

เนื่องจากเขตเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีฐานะสำคัญทางยุทธศาสตร์ เพราะตั้งอยู่ในจุดศูนย์กลางของ ทวีปเอเชียทวีปเอเชียเนียมมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิกเป็นศูนย์กลางการขนส่งที่สำคัญทางทะเล และทางอากาศของโลก การรุกรานเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของญี่ปุ่นนั้นยังเพื่อแย่งชิงทรัพยากรทางทหารด้วย เพราะเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ เช่น น้ำมันดิบ ยางพารา ธัญญาหาร และแร่ ขณะเดียวกันเขตนี้อีกยังมีทรัพยากรด้านกำลังคนถึง 150 ล้านคนในสมัยนั้น (CRI Online, 2558)

จักรวรรดิญี่ปุ่นเริ่มปฏิบัติการปลุกยักระยะที่หลักอย่างอเมริกาโดยการบุกถล่มเพิร์ลฮาร์เบอร์ซึ่งเป็นฐานทัพเรือรบของอเมริกาโดยมีเป้าหมายคือตัดกำลังและสร้างความเสียหายแก่กองเรือแปซิฟิกของสหรัฐฯ ให้มากที่สุด การโจมตีเพิร์ลฮาร์เบอร์ของกองทัพจักรวรรดิญี่ปุ่นในครั้งนี้นับเป็นการสร้างความพินาศให้แก่ สหรัฐอเมริกาในขั้นต้น และเนื่องจากญี่ปุ่นยังคงต้องการทรัพยากรมหาศาลที่จะนำมาใช้ในการรบจึงเห็นว่าไม่ สามารถเลี้ยงอเมริกาได้อีกต่อไป ด้วยเหตุนี้จึงนำมาสู่การบุกเอเชียอาคเนย์และต้องผ่านด่านสำคัญอย่าง ฟิลิปปินส์ซึ่งเป็นอาณานิคมของสหรัฐอเมริกา และเพียงสิบชั่วโมงหลังกองทัพจักรวรรดิญี่ปุ่นบุกโจมตี เพิร์ลฮาร์เบอร์ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นเหตุการณ์ครั้งสำคัญที่ทำให้สหรัฐอเมริกาก้าวเข้าสู่สมรภูมิสงคราม ครามโลกครั้งที่ 2 อย่างเต็มตัว เป้าหมายต่อไปของญี่ปุ่นคือการเข้ายึดครองหมู่เกาะฟิลิปปินส์

ในแง่ยุทธศาสตร์ กองทัพจักรวรรดิญี่ปุ่นมองว่าหมู่เกาะฟิลิปปินส์เป็นหนึ่งในประเทศเชิงกลยุทธ์ที่สำคัญในสงครามแปซิฟิกเพื่อขยายกองทัพในช่วงทำสงคราม ตลอดจนทรัพยากรมากมายบนเกาะที่ญี่ปุ่นจะ สามารถยึดครองได้ นอกจากนี้ญี่ปุ่นยังไม่ต้องกังวลเรื่องกองกำลังทางอากาศของสหรัฐอเมริกาที่จะเข้ามาโจมตี อีกด้วยเพราะการตัดกำลังที่เพิร์ลฮาร์เบอร์ก่อนหน้านี้ และการรุกรานหมู่เกาะฟิลิปปินส์ของกองทัพจักรวรรดิ ญี่ปุ่นในครั้งนี้นี้ยังได้รับกำลังสนับสนุนทั้งในด้านความปลอดภัยทางอากาศและภาคพื้นดิน โดยมีกองทัพอากาศ เริ่มเข้ายึดเกาะเล็กเกาะใหญ่ที่มีฐานทัพสำคัญของสหรัฐอเมริกากระจายตัวอยู่ทั่วในขณะนั้น ก่อนจะค่อย ๆ รุกรานเข้าแผ่นดินใหญ่เพื่อเข้ายึดกรุงมะนิลาต่อไป

การโจมตีฐานทัพอากาศคลาร์ก

ฐานทัพอากาศคลาร์กเป็นฐานทัพอากาศที่ตั้งอยู่บนเกาะลูซอนในฟิลิปปินส์ ซึ่งสถานที่แห่งนี้เป็นหนึ่งในเป้าหมายของชุดปฏิบัติการโจมตีทางอากาศในรุ่งเช้าของฐานทัพอากาศบนเกาะในมหาสมุทรแปซิฟิกของสหรัฐอเมริกา มีจุดประสงค์เพื่อลดการแทรกแซงจากกองทัพอากาศตะวันออกไกล (FEAF) ระหว่างที่จักรวรรดิญี่ปุ่นเข้ายึดครองฟิลิปปินส์ แต่ในเวลาต่อมาจักรวรรดิญี่ปุ่นเล็งเห็นว่าการยึดครองฟิลิปปินส์ให้ได้นั้นเป็นสิ่งสำคัญในการควบคุมเส้นทางเดินเรือระหว่างจักรวรรดิญี่ปุ่นและวงไพบูลย์ร่วมแห่งมหาเอเชียบูรพาด้วย ช่วงเวลาเช้าตรู่ในวันที่ 8 ธันวาคม 1941 หลังจากปฏิบัติการบุกทำลายฐานทัพอากาศเพิร์ล ฮาร์เบอร์เพียง 17 ชั่วโมง เครื่องบินทิ้งระเบิดของญี่ปุ่นและเครื่องบินขับไล่ซีโรจากเกาะฟอร์โมซาถูกตรวจพบเรดาร์ซึ่งกำลังมุ่งหน้าไปยังอ่าวลิงกายันและกรุงมะนิลา ต่อมาเครื่องบินรบของสหรัฐอเมริกาได้รับการแจ้งเตือนและถูกสั่งให้บินขึ้นจากฐานทัพอากาศคลาร์กและฐานทัพอากาศไอบา หลังจากบินค้นหาเครื่องบินของญี่ปุ่นนานหลายชั่วโมงแต่กลับต้องคว้าน้ำเหลวเนื่องจากไม่สามารถติดต่อเครื่องบินดังกล่าวได้ แต่ในทางกลับกันฝั่งกองทัพจักรวรรดิญี่ปุ่นมีความมั่นใจอย่างเต็มเปี่ยมว่าสามารถหาเป้าหมายอย่างทหารอเมริกันได้

ต่อมากองทัพทหารเรือในมะนิลาได้รับการแจ้งเตือนว่าพบเครื่องบินทิ้งระเบิดดำน้ำของญี่ปุ่นซึ่งกำลังมุ่งหน้าไปยังกองเรือแปซิฟิกในช่วงเวลาเช้ามืด อย่างไรก็ตามนี้ไม่ใช่ครั้งแรกที่กองทัพได้รับแจ้งเตือนเช่นนี้ ย้อนกลับไปเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม มีเครื่องบินที่ไม่สามารถระบุได้นั้นบินติดต่อกัน 4 คินเหนือฐานทัพอากาศคลาร์ก แต่เครื่องบินที่ไม่สามารถระบุได้เหล่านั้นได้ถูกสกัดกั้นโดยภารกิจค้นหาฝูงบินทางตอนเหนือของกรุงมะนิลาได้ถึงสามครั้ง ถัดมาในคืนวันที่ 5-6 ธันวาคมผู้บังคับบัญชาของฝูงบินเพอร์ชูทที่ 3 ซึ่งประจำการอยู่ที่ลานบินไอบา บนชายฝั่งตะวันตกของเกาะลูซอน ได้พยายามค้นหาเที่ยวบินของเครื่องบินปริศนาที่ถูกรายงานว่ายู่นอกชายฝั่งเพียงลำพัง แต่ฝูงบินเพอร์ชูทที่ 3 ก็ไม่ประสบความสำเร็จในการสกัดกั้นเครื่องบินประหลาดนี้อีกครั้ง

เช้าวันที่ 8 พวกเขามีเวลา 8 ชั่วโมงเต็มในการเตรียมการสำหรับการมาถึงของศัตรู และเมื่อเวลา 12:40 กองทัพจักรวรรดิญี่ปุ่นนำโดยนายพล มาซาฮารุ ฮอมา เริ่มทิ้งระเบิดที่ฐานทัพอากาศคลาร์กซึ่งเป็นฐานทัพอากาศสำคัญของอเมริกาบนเกาะลูซอน อยู่เก็บเรือ, ค่ายทหาร, และคลังสินค้าถูกทำลายไปจำนวนมาก ยอดผู้เสียชีวิตพุ่งขึ้นอย่างต่อเนื่องกองกำลังอเมริกันที่ประจำการอยู่ไม่สามารถป้องกันฐานทัพอากาศและตำนานการบุกโจมตีของญี่ปุ่นได้ และหนึ่งในความเสียหายที่ร้ายแรงที่สุดเกิดขึ้นเมื่อเครื่องบินทิ้งระเบิด B-17 และเครื่องบินรบ P-40 ที่ถูกจอดอยู่เพื่อเติมเชื้อเพลิงเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการโจมตีได้ถูกทำลายไปกว่า 18 ลำ นอกจากนี้ฝูงบินเพอร์ชูทที่ 3 หลายลำเชื้อเพลิงกำลังจะหมดลงและจำเป็นต้องปล่อยให้มันร่วงสู่พื้นดินไป ถัดมาเครื่องบินของญี่ปุ่นมุ่งไปโจมตีฐานทัพอากาศไอบา การโจมตีแบบสายฟ้าแลบนี้แสดงให้เห็นว่าการโจมตีทางอากาศของญี่ปุ่นครั้งนี้มีความคล้ายคลึงกับการโจมตีที่เพิร์ล ฮาร์เบอร์ และเนื่องจากญี่ปุ่นเคยประสบความสำเร็จในการต่อกรกับกองกำลังอเมริกันยิ่งทำให้ญี่ปุ่นมั่นใจในความเหนือกว่าด้านการต่อสู้ทางอากาศ

ภาพที่ 1 : ตำแหน่งที่ตั้งฐานทัพอากาศ Clark บนเกาะลูซอน

ที่มา : The Atlantic. **What happened at Clark Field.** Retrieved January 24, 2023, from <https://www.theatlantic.com/magazine/archive/1951/07/what-happened-at-clark-field/639484/>.

ความสูญเสียที่เกิดขึ้น

หลังจากเครื่องบินทิ้งระเบิดและเครื่องบินรบของญี่ปุ่นเคลื่อนตัวออกจากรันฟ้านีออนามคลาร์กฟิลด์ที่ความคุกรุ่นยังไม่ได้หายไปไหน กำลังพลฝ่ายป้องกันก็เริ่มตรวจสอบสถานการณ์และดำเนินการซ่อมลานบินและนำเครื่องบินที่เสียหายกลับเข้ามาประจำการ โชคดีที่เครื่องบินทิ้งระเบิด B-17 ที่ฐานทัพลาร์กไม่ได้ถูกทำลายไปทั้งหมด และหนึ่งในป้อมปราการที่มีฐานอยู่ในคลาร์กที่เคยถูกใช้ในภารกิจลาดตระเวน รวมถึงเครื่องบินลำหนึ่งที่บินมาจากมินดาเนาที่มาถึงท่ามกลางการโจมตี ซึ่งทั้งสองได้ลงจอดอย่างปลอดภัย

นอกจากนี้เครื่องบินทิ้งระเบิด B-17 ที่เสียหายสามลำยังสามารถซ่อมแซมให้กลับมาใช้งานได้ และช่างซ่อมบำรุงก็เริ่มทำงานอย่างเร่งรีบเพื่อให้พวกมันกลับคืนสู่สภาพที่บินได้ โดยมีสองลำที่ถูกส่งไปมินดาเนาเพื่อเข้าร่วมกับกองกำลังทิ้งระเบิดที่ 19

ต่อมาในช่วงบ่ายของวันที่ 8 ธันวาคม ผู้บินติดตามที 21 ถูกนำขึ้นจากฐานทัพอากาศนิโคลส์เพื่อไปยังฐานทัพอากาศคลาร์ก ซึ่งกลุ่มนี้ยังไม่ถูกโจมตี ขณะที่กลุ่มที่คลาร์กนั้นถูกโจมตีแล้ว ผู้บินลาดตระเวนที่ไม่เคยเข้าร่วมการรบได้บินลาดตระเวนตามสถานที่ต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กองทัพเรือที่จังหวัดควิเต และผู้บินเพอร์ซุทที่ 17 ก็ออกลาดตระเวนห่างจากฐานทัพอากาศคลาร์กด้วยเช่นกันก่อนจะบินกลับมาที่ฐานทัพเดล คาร์เมน นอกจากนี้ยังมีเครื่องบินรบที่อยู่ห่างจากฐานทัพอากาศคลาร์กไปทางใต้ราว ๆ 20 ไมล์

งานซ่อมบำรุงครั้งใหญ่ได้เริ่มต้นขึ้นแต่การทำงานดำเนินไปอย่างทุลักทุเลเพราะมีเจ้าหน้าที่กองทัพอากาศจำนวนมากละทิ้งหน้าที่ของตนและหลบหนีเข้าไปในไร่อ้อยด้วยความตื่นตระหนกระหว่างการโจมตี ขณะเดียวกันยังมีกองทหารบริการจำนวนมากยอมจำนนต่อความกลัวชั่วคราวและก้มหน้าทำหน้าที่ของตนต่อไป ลูกเรือฝ่ายผู้รบและวิศวกรส่วนใหญ่ยังคงอยู่ที่ฐานและเข้าประจำการเพื่อซ่อมแซมความเสียหายเพื่อให้สนามบินกลับมาใช้งานได้อีกครั้ง

นอกจากนี้ผู้บัญชาการหน่วยทิ้งระเบิดที่ 19 ที่คอยบัญชาการเครื่องบินทิ้งระเบิด V ก็ยังอยู่กับกองกำลังของเขา ช่วยเติมเชื้อเพลิงเครื่องบินและนำทางเครื่องบินรบในความมืด เวลาผ่านไปจนสถานการณ์เริ่มสงบลง กองกำลังที่หนีออกจากฐานที่ประสพภัยก็เริ่มกลับเข้ามาแม้ว่าขวัญกำลังใจของพวกเขาจะเริ่มถดถอย โดยมีศัลยแพทย์ของกองทัพอากาศรวบรวมลูกเรือและคอยดูแลการก่อสร้างโรงพยาบาล ระหว่างนั้นจำสิบเอกจอร์จ อาร์. โรบินเน็ตต์ จำฝูงประจำหน่วยระดมยิงที่ 30 ได้ปฏิเสธที่จะเคลื่อนย้ายอุปกรณ์ของเขาและต้องการตั้งสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เอาไว้ข้างโรงเก็บเครื่องบิน (จำสิบเอกโรบินเน็ตต์มีชื่อเสียงที่ฐานทัพอากาศคลาร์กอย่างมากในด้านของการสร้างความวุ่นวายภายในฐานทัพอากาศ แต่กระนั้นเขาก็ยังทำหน้าที่จัดหาอาหารที่ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้มาให้เสมอแม้ว่าวันหนึ่งตัวเขาจะถูกจับไปอยู่ในค่ายกักกันของญี่ปุ่นก็ตาม)

แม้ตอนนี้กองทัพญี่ปุ่นจะออกจากราน้ำฟ้าเหนือเกาะลูซอนแล้ว แต่ความสูญเสียที่คนเหล่านั้นทิ้งไว้ยังคงดำเนินต่อไป และปัญหาสำคัญคือฝุ่นที่ปกคลุมไปทั่วสนามบินซึ่งทำให้ทัศนวิสัยในการมองเห็นลดลงและส่งผลให้การขึ้นบินนั้นเสี่ยงอันตรายอย่างมาก ผู้บินเพอร์ซุทที่ 17 ได้สูญเสียเครื่องบินสองลำในคืนแรกเมื่อนักบินพยายามบินขึ้นแต่มันเร็วเกินไปจนชนเข้ากับกับเครื่องบินรบ P-40 อีกลำที่จอดอยู่ใกล้ ๆ ส่งผลให้นักบินคนนั้นรอดตายแต่ถูกไฟคลอกอาการสาหัส รุ่งเช้าวันถัดมาเกิดเหตุการณ์ที่คล้ายกันที่ฐานทัพอากาศคลาร์กเมื่อเครื่องบินรบ P-40 สองลำและเครื่องบินทิ้งระเบิด B-17 หนึ่งลำ โดยนักบินของเครื่องบินรบ P-40 คนหนึ่งขับเครื่องบินเข้าไปในปล่องระเบิดท่ามกลางความมืดมืดที่เต็มไปด้วยฝุ่นควัน ส่วนอีกคนคือร้อยโทโรเบิร์ต ดี. คลาร์ก ที่เครื่องบินของเขาสูญเสียการควบคุมจนกระแทกเข้ากับเครื่องบินทิ้งระเบิด B-17 ซึ่งเป็นเครื่องบินของพันเอกยูเบงค์

เหตุการณ์ดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อกองบัญชาการเครื่องบินประจำฐานอย่างน้อยก็เนื่องจากมีนักบินรบจำนวนมากที่สูญเสียไปกับอุบัติเหตุ, เครื่องยนต์ขัดข้อง หรือเชื้อเพลิงไม่เพียงพออันเนื่องมาจากการกระทำของศัตรู แต่ในทางตรงกันข้าม เครื่องบินของญี่ปุ่นมากกว่า 140 ลำถูกทำลายไปโดยเครื่องบินรบ เครื่องบินทิ้งระเบิด และมียิงของเครื่องบินทิ้งระเบิด B-17 ของอเมริกา โศกนาฏกรรมครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าแม้ญี่ปุ่นจะสูญเสียเครื่องบินรบ

ไปมากแค่ไหนแต่พวกเขาสามารถส่งเครื่องบินลำใหม่มาจากแผ่นดินแม่ได้เสมอโดยที่ใช้เวลาเพียงไม่นาน แต่สำหรับฝั่งอเมริกันเมื่อใดก็ตามที่สูญเสียเครื่องบินรบไปมันกลับไม่สามารถหาอะไรมาทดแทนได้ภายในเวลาไม่กี่วัน เพราะมีเครื่องบินที่บินได้เหลืออยู่ไม่กี่ลำซึ่งทำให้ภาระหน้าที่ตกไปยังนักบินขับไล่รุ่นเยาว์และลูกเรือภาคพื้นดินซึ่งพวกเขาได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่รบภาคพื้นดินไปด้วย

ญี่ปุ่นยึดครองมะนิลาและประกาศให้เป็นเมืองเปิด

มะนิลา เมืองหลวงแห่งสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ตกอยู่ภายใต้การควบคุมอย่างเป็นทางการของกองทัพจักรวรรดิญี่ปุ่น การโจมตีฟิลิปปินส์ของญี่ปุ่นเริ่มขึ้นเพียงไม่กี่ชั่วโมงหลังจากการทิ้งระเบิดที่เพิร์ลฮาร์เบอร์โดยมีการทิ้งระเบิดทางอากาศก่อนจะตามมาด้วยกองกำลังเข้ารุกราน ซึ่งการโจมตีครั้งแรกส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่กรุงมะนิลา จนเมืองหลวงแห่งนี้แทบจะราบเป็นหน้ากลองเหลือเพียงแค่เศษหินและอิฐ โดยมีพื้นที่เหลือให้อยู่อาศัยได้เพียงไม่กี่แห่งการโจมตีที่อุกอาจนี้ชี้ให้เห็นว่ากองทัพจักรวรรดิญี่ปุ่นไม่แยแสในด้านมนุษยธรรมเลยแม้แต่น้อย มะนิลาได้รับการประกาศให้เป็นเมืองเปิดโดยนายพลดักลาส แมคอาเธอร์ หัวหน้ากองทัพสหรัฐฯ ในตะวันออกไกล ซึ่งนั่นหมายความว่าพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการป้องกันจากกองกำลังอเมริกัน

ภายหลังการโจมตีนี้ประกอบกับเหตุการณ์โศกนาฏกรรมที่เกิดขึ้นที่เพิร์ลฮาร์เบอร์ นักการเมืองอเมริกันได้ประกาศว่าเราจำเป็นต้องหยุดงานเพื่อประท้วงเสียแล้ว “ชาวญี่ปุ่นวางตนอยู่ในตำแหน่งที่ในท้ายที่สุดแล้วพวกเขาต้องยอมรับในผลการกระทำของพวกเขา พวกเขาจะประสบกับเหตุการณ์ที่พวกเราเคยได้ประสบ” (หวานเมลิ็ด พันธุ์โตเอาไว้ก็ต้องเก็บเกี่ยวสิ่งนั้น) กล่าวโดยนายวอร์เรน ออสติน วุฒิสมาชิกแห่งมลรัฐเวอร์มอนต์ “เราจะเคลื่อนไหวให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้เพื่อปกป้องผู้คนที่นั่น จนถึงเวลาที่เหมาะสม ชาวญี่ปุ่นจะได้รับในสิ่งที่พวกเขาสมควรได้รับ” ผู้นำอเมริกันคนอื่น ๆ จากพรรคการเมืองหรือสังกัดของพวกเขา มารวมตัวกันเพื่อจุดประสงค์เดียวคือเพื่อขับไล่กองกำลังญี่ปุ่นกลับไปทีเกาะของพวกเขาและเรียกคืนดินแดนในมหาสมุทรแปซิฟิกที่ถูกยึดไปจากสหรัฐอเมริกาเพื่อฟื้นฟูสันติภาพในเอเชียต่อไป

แต่ไม่ได้มีเพียงแค่สหรัฐอเมริกาเท่านั้นที่วิตกกังวลเกี่ยวกับการขยายอำนาจของญี่ปุ่น จีนที่เคยต่อสู้มาตั้งแต่ปี 1937 ซึ่งหลายพื้นที่ที่มีการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจสูงมากที่สุดของจีนอยู่ภายใต้การควบคุมของญี่ปุ่นแล้ว ทำให้ไม่เพียงแต่เป็นเรื่องยากสำหรับจีนที่จะป้องกันตนเองจากกองทัพจักรวรรดิญี่ปุ่นที่แข็งแกร่งขึ้นทุกวัน แต่ยังต้องเค้นเอาศักยภาพในการนำทรัพยากรมาใช้ในการต่อสู้กับพวกเขาด้วย หากสหรัฐฯไม่ส่งกองกำลังเสริมเข้ามาในเร็ว ๆ นี้ พื้นที่ของฟิลิปปินส์ทั้งหมดจะตกเป็นของญี่ปุ่นในไม่ช้าอย่างแน่นอน ทหารอเมริกันจำนวนมากที่ประจำการอยู่ทางตอนใต้ของกรุงมะนิลากำลังต้องการเสบียงและกองกำลังเสริมแต่ไม่สามารถส่งลำเลียงไปได้

เนื่องจากญี่ปุ่นควบคุมน่านน้ำรอบ ๆ ฟิลิปปินส์ในมหาสมุทรแปซิฟิก ซึ่งส่งผลให้มีความเป็นไปได้สูงที่เรือจะจมก่อนถึงจุดหมายปลายทาง ทำให้มีความเสี่ยงต่อการนำกองกำลังเสริมเข้ามายังฟิลิปปินส์

จังหวัดลากูนาของฟิลิปปินส์ที่ตั้งอยู่ใกล้กับกรุงมะนิลาได้ถูกกองกำลังสหรัฐฯ ไล่ทิ้งไปแล้วขณะที่รถถังไปทางใต้ ที่แห่งนี้เป็นที่ตั้งขององค์กรท่องเที่ยวและรีสอร์ทหลายแห่ง รายงานระบุว่ากองกำลังกำลังออกจากมะนิลาเช่นกัน ยังไม่ได้รับการยืนยันว่าเป็นความจริงหรือไม่ ส่วนเครื่องบินทิ้งระเบิดที่บินขึ้นเหนือฟิลิปปินส์นั้นบินเข้ามาบ่อยขึ้น โดยบางลำได้รับรายงานว่ามีการบินมากกว่า 60 ลำที่บินเข้ามาและทำการทิ้งระเบิดในกรุงมะนิลาและบริเวณใกล้เคียง

รายงานอื่น ๆ ที่มาจากมะนิลาได้ระบุว่าประชาชนผิวขาวได้รับการปฏิบัติอย่างเลวร้ายโดยชาวญี่ปุ่น คนผิวขาวถูกบังคับให้อยู่ในบ้านของตนซึ่งเสี่ยงต่อการถูกยิงหรือถูกทำร้ายถ้ามีคนเห็นพวกเขาบนถนน และยังมีรายงานว่ามีการปฏิบัติอย่างรุนแรงคล้าย ๆ กันต่อชาวสเปนและแม้แต่ชาวเยอรมันซึ่งเป็นฝ่ายของอักษะ นอกจากนี้ยังมีรายงานว่าสโลแกน "Asia for Asians" ได้แพร่กระจายในหมู่ทหารญี่ปุ่นเป็นเสียงเรียกร้องให้ทั้งสหรัฐอเมริกาและยุโรปรักษาอาณานิคมในเอเชียเอาไว้ให้ได้ และถ้าหากไม่มีกองกำลังทหารเข้ามาสนับสนุนเพิ่มเติมในกองกำลังสหรัฐฯ และฟิลิปปินส์ ญี่ปุ่นจะยึดฟิลิปปินส์ทั้งหมดในไม่ช้า ส่วนทหารอเมริกันที่ติดอยู่บนเกาะนั้นขอชาวอเมริกันได้แต่หวังในความอยู่ดีมีสุขของพวกเขาและภาวนาให้พวกเขากลับถึงบ้านอย่างปลอดภัยในที่สุด

การเดินทางมรณะแห่งบาตาอัน

ภายหลังกองทัพญี่ปุ่นโจมตีแบบสายฟ้าแลบที่เพิร์ล ฮาร์เบอร์ก่อนจะรุดหน้ามายังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และกวาดล้างเกาะลูซอน ระเบิดสนามบินและฐานทัพ ท่าเรือ อยู่ต่อเรือที่อยู่ในกรุงมะนิลาซึ่งเป็นหนึ่งในท่าเรือน้ำลึกที่ดีที่สุดในมหาสมุทรแปซิฟิกให้เหลือเพียงซากปรักหักพังไว้ดูต่างหน้าในเดือนมกราคม 1942 และในสายตากองทัพญี่ปุ่นแล้ว ท่าเรือน้ำลึกแห่งนี้ถือเป็นแหล่งผลิตน้ำสำรองที่สมบูรณ์แบบสำหรับการพิชิตมหาสมุทรแปซิฟิกตอนใต้ แต่เหล่าทหารอเมริกันและฟิลิปปินส์ยังคงยืนหยัดเพื่อต้านทานกองกำลังของญี่ปุ่นได้นานกว่าสามเดือนทั้งที่เสบียงอาหารค่อย ๆ หมดลง ท้ายที่สุดพวกเขาก็ยอมจำนนต่อญี่ปุ่นและถูกกองทัพญี่ปุ่นบังคับให้เข้าสู่ขบวนพาเหรดมรณะแห่งบาตาอัน และเหตุการณ์นี้เองได้กลายเป็นอาชญากรรมสงครามที่น่าสยดสยองที่สุดที่ชาวญี่ปุ่นได้กระทำไว้

การเดินทางมรณะแห่งบาตาอัน คือการเดินทางในฟิลิปปินส์เป็นระยะทางประมาณ 66 ไมล์ (106 กิโลเมตร) ประกอบด้วยนักโทษสงคราม 76,000 คน (ชาวฟิลิปปินส์ 66,000 คน ชาวอเมริกัน 10,000 คน) ที่ถูกกองทัพญี่ปุ่นบังคับขู่เชื้อในเดือนเมษายน 1942 ในช่วงต้นของสงครามโลกครั้งที่สอง

โดยเริ่มต้นที่ มาริเวเลส ซึ่งอยู่บนปลายทางด้านใต้ของคาบสมุทรบาตาอันเมื่อวันที่ 9 เมษายน 1942 พวกเขาเหล่านี้ถูกบังคับให้เดินทางขึ้นเหนือไปยังซาน เฟอร์นันโด และจากนั้นก็เดินทางโดยรถไฟเป็นรถกล่องที่มี

ลักษณะคับแคบและไม่ถูกสุขอนามัย มุ่งไปทางเหนือจนถึงเมืองคาปาส และจากที่นั่นพวกเขาต้องเดินต่อไปอีก 11 กิโลเมตรไปยังค่ายโอ ดอน เนลล์ อดีตศูนย์ฝึกทหารฟิลิปปินส์ซึ่งกองทัพญี่ปุ่นใช้ฝึกเชลยศึกชาวฟิลิปปินส์และอเมริกันระหว่างการเดินขบวนใหญ่ ซึ่งกินเวลายาวนานกว่า 5 ถึง 10 วัน ขึ้นอยู่กับว่านักโทษคนนั้น ๆ เข้าร่วมขบวนตอนที่พวกเขาอยู่ที่ไหน นักโทษเหล่านั้นมักถูกทุบตี, ถูกยิง, ถูกเขี่ย, อย่างโหดร้ายและในบางกรณีถูกตัดศีรษะ และคนส่วนใหญ่ที่รอดไปจนถึงค่ายก็จะเสียชีวิตในภายหลังเนื่องจากความอดอยากและอาการเจ็บป่วย โดยมีนักโทษเพียง 54,000 คนเท่านั้นที่มาถึงค่าย แม้จะไม่ทราบจำนวนตัวเลขที่แน่นอนแต่น่าจะเป็นชาวฟิลิปปินส์ประมาณ 2,500 คนและชาวอเมริกัน 500 และคนที่เสียชีวิตระหว่างการเดินขบวนอีกกว่า 26,000 คน ซึ่งมีชาวฟิลิปปินส์และชาวอเมริกัน 1,500 คนเสียชีวิตที่ค่ายโอ ดอน เนลล์

ภาพที่ 2 : เชลยศึกชาวอเมริกันและฟิลิปปินส์ใช้แคร่ชั่วคราวหามเพื่อน ๆ ของพวกเขาที่เสียชีวิตในค่ายโอ ดอน เนลล์ ไปฝัง

ที่มา : WIKIPEDIA. **Bataan Death March**. Retrieved January 24, 2023, from https://en.wikipedia.org/wiki/Bataan_Death_March.

ผู้นำทางทหารของญี่ปุ่นประเมินจำนวนนักโทษที่พวกเขาน่าจะจับได้ต่ำเกินไป ดังนั้นพวกเขาจึงไม่ได้เตรียมพร้อมทั้งด้านการขนส่งผู้คนและสิ่งของสำหรับเชลยศึกหลายหมื่นคนที่ถูกจับ และเมื่อคำตัดสินของกษัตริย์

แพร่ออกไป กองกำลังพันธมิตรยอมจำนนและแบ่งออกเป็นกลุ่มใหญ่และกลุ่มเล็ก ในเวลานี้เองความโหดร้ายครั้งแรกได้เกิดขึ้นเมื่อทหารญี่ปุ่นประหารชีวิตเจ้าหน้าที่ฟิลิปปินส์ไปกว่า 350-400 นาย เพลย์ศึกกระจัดกระจายไปทั่วคาบสมุทร จนในที่สุดญี่ปุ่นสั่งให้พวกเขาไปยังชายฝั่งตะวันออกของบาตาอันมุ่งไปที่ถนนสายหลักที่นั่น ซึ่งพวกเขาถูกต้อนให้เดินเรียงแถวและถูกบังคับให้เดินทัพขึ้นเหนือไปยังรางรถไฟที่ซานเฟอร์นันโด

นักโทษส่วนใหญ่เริ่มเดินไกลที่ มาริเวเลส ที่อยู่ปลายสุดของคาบสมุทรบาตาอันและต้องเดินไปไกลกว่า 66 ไมล์ไปยังหัวรางรถไฟ และมีนักโทษคนอื่น ๆ เข้ามาร่วมระหว่างทางด้วย ทักษะคิดอันคงเส้นคงวาของทหารญี่ปุ่นที่ถือว่าการยอมจำนนเป็นการกระทำพื้นฐานในฐานะนักโทษสงครามและคิดว่าเพลย์ศึกเหล่านี้เป็นเสมือนสิ่งของที่ไร้ประโยชน์ที่เหลือมาจากการสู้รบในสงครามเลยนำมาบังคับใช้เป็นแรงงาน พวกเขาถูกต้อนระหว่างการเดินทางขึ้นเหนือไปยังรางรถไฟที่จะนำพาพวกเขาไปยังค่ายกักกัน นักโทษหลายคนเหน็ดเหนื่อยจากการสู้รบและไม่สามารถก้าวเดินขบวนอันทรหดนี้ได้ทัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องเผชิญกับคลื่นความร้อนและมีน้ำเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คนเหล่านั้นที่อ่อนเพลียจากเหนื่อยล้าหรือความเจ็บป่วย, ล้มพับ, แดงแฉกไปเพื่อเอาน้ำมาหรือพยายามจะหลบหนีก็จะถูกเขี่ย, ถูกยิง, หรือตัดหัว และถ้าหากมีคนที่ไม่สามารถลุกขึ้นไปเดินต่อในวันรุ่งขึ้นได้พวกเขามักจะถูกฝังทั้งเป็นหรือถูกทุบตีจนตายด้วยแล้วในขณะที่นักโทษคนอื่น ๆ ก็ถูกบังคับให้ขุดหลุมฝังศพตลอดทางที่พวกเขาเดินขบวน

พอถึงเส้นทางรถไฟที่ซาน เฟอร์ นัน โด นักโทษจะถูกยัดเข้าไปในรถเล็ก ๆ ประมาณ 100 คนหรือมากกว่านั้นซึ่งรถดังกล่าวเป็นพาหนะสำหรับผู้โดยสารเพียง 40 คนเท่านั้น ทำให้มีอากาศให้หายใจเพียงเล็กน้อย ภายในรถมีสภาพไม่ต่างอะไรจากเตาอบและมีคนตายนับร้อย ๆ และหลังจากเดินขบวนอีกครั้งหนึ่ง นักโทษที่ป่วย, หิวโหย, และถูกทารุณกรรมอย่างโหดร้ายก็ถูกต้อนเข้าค่ายคุมขัง แห่งหนึ่งเป็นที่คุมขังทหารชาวฟิลิปปินส์และอีกแห่งหนึ่งเป็นที่คุมขังทหารชาวอเมริกัน พวกเขาจะถูกต้อนไปคนละฟากถนน ณ สนามฝึกทหารเก่าของฟิลิปปินส์ที่ชื่อแคมป์โอ ดอน เนลล์ ที่นั่นนับตั้งแต่เดือนเมษายนถึงตุลาคม 1942 ชายหลายพันคนเสียชีวิตเนื่องจากอาการเจ็บป่วยและความอดอยาก ในช่วงเวลานั้นนักโทษชาวอเมริกันถูกแบ่งออกเป็นกลุ่มที่ถูกใช้แรงงาน พวกเขาถูกบังคับและถูกส่งไปทั่วฟิลิปปินส์เพื่อสร้างสนามบินและถนน จนในเดือนตุลาคมนักโทษชาวฟิลิปปินส์ก็ได้รับการปล่อยตัว

นับตั้งแต่เดือนกันยายนจนถึงธันวาคม 1942 ญี่ปุ่นทยอยปล่อยตัวทหารฟิลิปปินส์กลับคืนสู่ครอบครัวพวกเขาไปบ้างจำนวนหนึ่ง ซึ่งทหารแต่ละคนที่ได้รับการปล่อยตัวต้องมีความประพฤติที่ดีจึงจะพ้นโทษ และมีคำบอกเล่าว่า มีทหารนายหนึ่งต้องลงชื่อในคำสาบานว่าเขาจะไม่เข้าร่วมต่อสู้ในสงครามอีก และใครก็ตามที่ต้องการพ้นโทษจะต้องมีร่างกายแข็งแรงพอที่จะเดินได้ ใครที่มีอาการเจ็บป่วยเกินกว่าจะเดินได้ก็จะถูกกักตัวไว้ในค่ายจนกว่าเขาจะหายดี แต่ในทางที่แยกว่าคือพวกเขาบางคนอาจจะต้องถูกปล่อยให้เสียชีวิตอยู่ในค่าย

อย่างไรก็ตามแพทย์ที่ปฏิบัติงานในค่ายก็สามารถยื้อชีวิตผู้ต้องขังและสามารถยับยั้งโรคเพื่อลดอัตราการเสียชีวิตลงได้ ในขณะเดียวกันกองกำลังสหรัฐฯ ก็สืบคลานเข้าใกล้ฟิลิปปินส์มากขึ้นทำให้กองทัพญี่ปุ่นตัดสินใจอพยพนักโทษอเมริกันไปยังญี่ปุ่นและแมนจูเรียเพื่อใช้เป็นแรงงานทาสในโรงงานและเหมืองถ่านหินของญี่ปุ่น คน

นับพันเปียดเสียดเข้าไปในที่มืดและต้องอาศัยอยู่ในเรือบรรทุกสินค้าที่แน่นขนัดจนคนเหล่านั้นไม่สามารถนั่งหรือนอนลงได้เลย และเป็นอีกครั้งหนึ่งที่พวกเขาต้องเผชิญกับภาวะขาดแคลนอาหารและน้ำดื่ม ภายในนั้นไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกใด ๆ ตลอดจนถึงสุขอนามัยที่เลวร้ายลงทุกที ความร้อนในที่เก็บเรือที่ไม่มีอากาศถ่ายเทส่งผลให้มีทหารจำนวนหนึ่งขาดอากาศหายใจจนตาย ในความเลวร้ายเช่นนี้ยังมีสิ่งที่น่าหดหู่ที่เหล่าทหารต้องพบเจอคือผู้คุมชาวญี่ปุ่นไม่แม้แต่ยอมให้อาชีพออกจากห้องที่คุมขังด้วยซ้ำ และในระหว่างการเดินทางเรือญี่ปุ่นบางลำก็ถูกโจมตีโดยเครื่องบินของอเมริกันและตอร์ปิโดจากเรือดำน้ำญี่ปุ่นและเมื่อพวกเขามาถึงค่ายกักกันสำหรับแรงงานทาส มีผู้ชายจำนวนมากเสียชีวิตลงเนื่องจากภาวะขาดสารอาหารและได้รับสารพิษ จนเมื่อญี่ปุ่นยอมจำนนและกองทัพสหรัฐปลดปล่อยเชลยศึกบาตาอัน ค่ายโอ ดอน เนลล์ ถูกปิดลงในเดือนมกราคม 1943 ซึ่งนับเป็นเวลากว่าแปดเดือนที่สถานที่นี้กลายเป็นนรกของทหารฟิลิปปินส์และอเมริกันหลายหมื่นคน

ไม่มีรายงานถึงจำนวนที่แน่นอนของผู้เสียชีวิตทั้งหมดที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินทางและการกักขังในค่ายกักกัน จากข้อมูลระบุว่า มีชาวอเมริกันกว่า 500 คนและทหารฟิลิปปินส์ 2,500 คนถูกฆ่าในค่ายโอ ดอน เนลล์ และมีทหารชาวฟิลิปปินส์กว่า 26,000 จาก 50,000 นายและชาวอเมริกันประมาณ 1,500 นายต้องจบชีวิตลงเพราะความอดอยากและโรคร้ายไข้เจ็บในค่ายนรกแห่งนี้ โดยในภาพรวม มีชาวอเมริกันประมาณ 22,000 คน (ทหาร, กะลาสี, ทหารอากาศ, นาวิกโยธิน) ที่ถูกกองกำลังญี่ปุ่นจับเป็นเชลยศึกในคาบสมุทรบาตาอันและมีเพียง 15,000 คนเท่านั้นที่กลับมายังสหรัฐอเมริกาได้อย่างปลอดภัยคิดเป็นสองในสามของนักโทษชาวอเมริกันได้เสียชีวิตภายใต้การคุมครองของญี่ปุ่น

ภาพที่ 3 : แผนที่แสดงเส้นทางการเดินทางขบวนมรณะแห่งบาตาอัน

ที่มา : The National WWII Museum | New orleans. **Battle of Bataan**. Retrieved January 24, 2023, from <https://www.nationalww2museum.org/war/topics/battle-bataan-death-march>.

ยุทธการที่คอร์เรกิดอร์

เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 5-6 พฤษภาคม 1942 เป็นเป้าประสงค์สูงสุดของญี่ปุ่นเพื่อพิชิตฟิลิปปินส์ได้อย่างเบ็ดเสร็จในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ย้อนกลับไปเมื่อเมื่อวันที่ 9 เมษายน 1942 เหตุการณ์ล่มสลายของบataan จบลงด้วยการจัดระเบียบทั้งหมดโดยกองทัพสหรัฐฯ แห่งตะวันออกไกลเพื่อต่อต้านกองกำลังญี่ปุ่นที่บุกรุกเกาะลูซอนทางตอนเหนือของฟิลิปปินส์ โดยเกาะคอร์เรกิดอร์แห่งนี้เป็นเกาะหินขนาดเล็กที่ตั้งอยู่บนปากอ่าวมะนิลา เป็นฐานที่มั่นสุดท้ายของฝ่ายสัมพันธมิตรในฟิลิปปินส์ในเหตุการณ์ที่บataan เกาะแห่งนี้มีฐานทัพที่มีอุโมงค์และอาวุธยุทธโปกรณ์จำนวนมาก รวมทั้งป้อมปราการข้ามทางเข้าอ่าวมะนิลา นับเป็นอุปสรรคที่เหลืออยู่ต่อกองทัพจักรวรรดิญี่ปุ่นที่ 14 ของนายพลมาซาฮารุ ฮอมา และมีความประสงค์ที่จะยึดเกาะคอร์เรกิดอร์ให้ได้เนื่องจากทราบดีที่เกาะแห่งนี้ยังอยู่ในมือชาวอเมริกัน ชาวญี่ปุ่นจะไม่สามารถใช้อ่าวมะนิลาได้ซึ่งอ่าวนี้เป็นท่าเรือธรรมชาติที่ดีที่สุดในตะวันออกไกล

ในช่วงปี 1941 ที่กองทัพจักรวรรดิญี่ปุ่นบุกรุกฟิลิปปินส์ครั้งแรก ณ ช่วงเวลานั้น กองกำลังสัมพันธมิตรไม่สามารถยับยั้งญี่ปุ่นได้อีกต่อไป โดยในเดือนมกราคมการโจมตีทางอากาศลดลงและสัมพันธมิตรมีความพยายามที่จะเพิ่มการป้องกันเกาะมากขึ้นทำให้เหล่าทหารอเมริกันและฟิลิปปินส์ถอนกำลังไปยังคาบสมุทรบataanและเกาะคอร์เรกิดอร์เพื่อรอการช่วยเหลือจากต่างประเทศ เหล่าทหารต้องอดทนต่อสภาพการที่ถูกปิดล้อมและเสบียงอาหารลดน้อยลงเรื่อย ๆ ขณะที่การต่อสู้ก็ยังคงดำเนินต่อไปตามแนวคาบสมุทรบataan จนเมื่อสถานการณ์ที่บataanเลวร้ายลง ฐานทัพคอร์เรกิดอร์ที่ทำหน้าที่เหมือนเป็นสำนักงานใหญ่ของนายพลดักลาส แมคอาเธอร์ ก็ต้องถูกเจ้าตัวละทิ้งไปเนื่องจากเขาได้รับคำสั่งจากประธานาธิบดีแฟรงคลิน ดี รูสเวลต์ให้เดินทางไปออสเตรเลียในคืนวันที่ 12 มีนาคม ในตอนแรกแมคอาเธอร์รู้สึกค่านอยู่พอประมาณที่จะย้ายไป ด้วยความเป็นผู้นำที่ไม่ต้องการทอดทิ้งผู้บังคับบัญชาแต่เขาถูกหัวหน้าเจ้าหน้าที่บนเกาะโน้มน้าวเขาจึงตัดสินใจย้ายไป หน้าที่การคุ้มกันฟิลิปปินส์จึงถูกส่งมอบมายังนายพลโจนาธาน เวนไรท์

เหตุการณ์ต่อสู้ที่บataanล่มสลายลงในเดือนเมษายน นายทหารกว่า 1,200 คนถูกย้ายจากคาบสมุทรบataanมายังเกาะคอร์เรกิดอร์ กองทัพญี่ปุ่นเลยเบนความสนใจมายังเกาะคอร์เรกิดอร์แห่งนี้ยิ่งขึ้นและยกพลขึ้นบกที่นี่เมื่อวันที่ 5 เมษายน และชัยชนะตกเป็นของญี่ปุ่น นายพลโจนาธาน เวนไรท์ ผู้บัญชาการกองทัพสหรัฐฯ ในฟิลิปปินส์จึงเสนอที่จะมอบคอร์เรกิดอร์ให้กับนายพลมาซาฮารุ ฮอมาของญี่ปุ่น แต่ฮอมาต้องการให้กองทัพญี่ปุ่นของเขาทั้งหมดยึดครองฟิลิปปินส์โดยสมบูรณ์อย่างไม่มีเงื่อนไข เวนไรท์ จึงไม่มีทางเลือกมากนักเนื่องจากกองกำลังของเขามีสภาพร่างกายที่ไม่สู้ดี เวนไรท์ สูญเสียชีวิตไปกว่า 800 คนแล้ว เขาจำเป็นต้องยอมจำนนต่อ

กองกำลังญี่ปุ่น และทหารสัมพันธมิตรจำนวน 11,500 คนที่รอดชีวิตทั้งหมดได้รับการอพยพไปยังเรือนจำในกรุงมะนิลา ก่อนกองพลทหารอากาศที่ 22 ของนายพลคิซอน มิคาโมได้เริ่มปฏิบัติการโจมตีทางอากาศกับเกาะนี้

การป้องกันอันน่าสิ้นหวัง

เมื่อป้อมปืนใหญ่ถูกย้ายไปทางตอนใต้ของบาตาอัน ฮอมมาเริ่มทิ้งระเบิดบนเกาะอย่างต่อเนื่องในวันที่ 1 พฤษภาคม โดยเหตุการณ์นี้ดำเนินต่อไปจนถึงวันที่ 5 พฤษภาคม เมื่อกองกำลังญี่ปุ่นภายใต้การบังคับบัญชาของนายพลคูโรโอะ ทานากุจิ ลงจอดเพื่อโจมตีคอร์เรกิดอร์ก่อนเที่ยงคืนและมีการระดมยิงปืนใหญ่โจมตีบริเวณระหว่างตอนเหนือและจุดที่มีทหารม้าใกล้ ๆ แนวปลายเกาะ กองกำลังทหารราบญี่ปุ่นที่เปรียบเสมือนคลื่นระลอกแรกกว่า 790 คนได้ถล่มหัวหาดจนเกิดแรงต้านอย่างรุนแรงและถูกขัดขวางจากน้ำมันที่พัดขึ้นฝั่งจากเรือจำนวนมากที่จมอยู่ในบริเวณชายหาดของคอร์เรกิดอร์ แม้ว่าปืนใหญ่ของอเมริกาจะระดมยิงกองเรือยกพลขึ้นบกอย่างหนัก แต่กองทหารบนชายหาดก็ประสบความสำเร็จในการตั้งหลักหลังจากใช้เครื่องยิงลูกระเบิด Type 89 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังคงต่อสู้กับกระแสน้ำที่รุนแรง การโจมตีครั้งที่สองของญี่ปุ่นคือพวกเขาพยายามที่จะขึ้นฝั่งทางตะวันออก กองกำลังถูกโจมตีอย่างหนักเมื่อพวกเขาขึ้นฝั่งไป กองกำลังโจมตีสูญเสียเจ้าหน้าที่เกือบทั้งหมดไปในช่วงต้นของการสู้รบ และส่วนใหญ่ถูกขับไล่โดยหน่วยนาวิกโยธินที่ 4

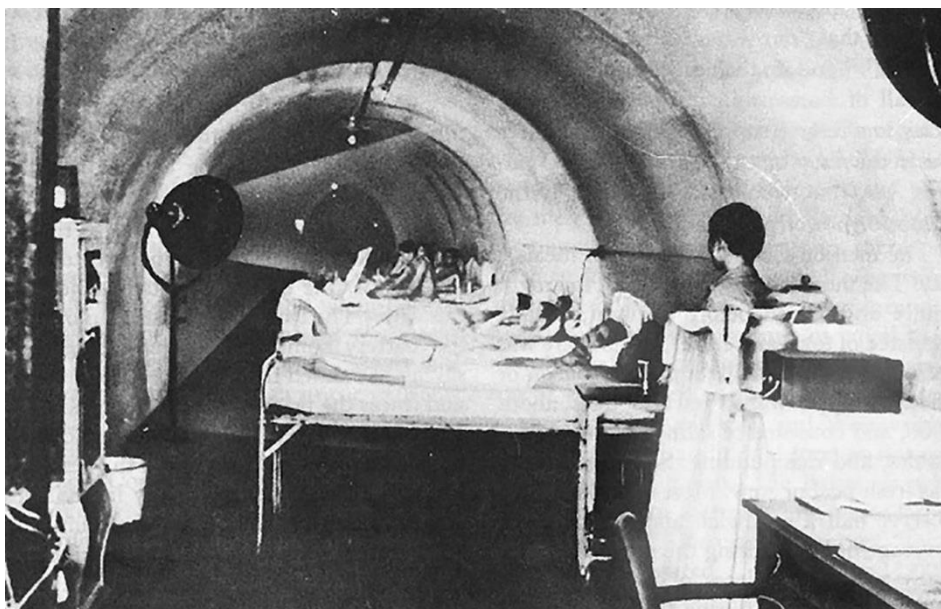
จากนั้นผู้รอดชีวิตก็ย้ายไปทางตะวันตกเพื่อเข้าร่วมกับกองกำลังกลุ่มแรก ทหารญี่ปุ่นพยายามต่อสู้ดิ้นรนเมื่อถึงแผ่นดินใหญ่ และในเวลา 01:30 น. ของวันที่ 6 พฤษภาคม ก็สามารถยึดเรือเดนเวอร์ได้ (แบตเตอรี่บนเรือเดนเวอร์ประกอบไปด้วยปืนต่อสู้อากาศยานสี่กระบอกและปืนกลต่อสู้อากาศยาน 4 กระบอก และเดนเวอร์เป็นฐานที่มั่นที่สำคัญระหว่างการรุกรานของญี่ปุ่นที่คอร์เรกิดอร์เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 1942) และกลายเป็นจุดโฟกัสของการสู้รบครั้งนี้ นาวิกโยธินที่ 4 ริกักคืนแบตเตอรี่ (แบตเตอรี่ในที่นี้คือยุทธโศปกรณ์ในการรบที่อยู่บนเรือเดนเวอร์) ทำให้เกิดการสู้รบอย่างหนักจนกลายเป็นการต่อสู้แบบประชิดตัว แต่ในที่สุดญี่ปุ่นก็เอาชนะเหล่านาวิกโยธินไปได้เมื่อกำลังเสริมที่เดินทางมาจากแผ่นดินใหญ่มายัง

การล่มสลาย

ด้วยสถานการณ์ที่น่าสิ้นหวัง นายพลสหรัฐอเมริกา ได้จัดตั้งกองหนุนสำรองในช่วงเวลาประมาณตี 4 พวกเขาจะต้องเดินทางต่อไป นาวิกโยธินประมาณ 500 นายถูกพลซุ่มยิงชาวญี่ปุ่นแทรกซึมผ่านแนวรบเข้ามา แม้จะประสบปัญหาจากการขาดแคลนกระสุนแต่ญี่ปุ่นก็ยังใช้ประโยชน์จากตัวเลขที่เหนือกว่าของกองกำลังพวกเขากดดันฝ่าย

สัมพันธมิตรต่อไป และเวลาประมาณตีห้าครึ่ง กองกำลังเสริมประมาณ 880 นายยกพลขึ้นมาบนเกาะและเคลื่อนตัวไปสนับสนุนกับการโจมตีระลอกแรก

สี่ชั่วโมงต่อมา ญี่ปุ่นประสบความสำเร็จในการลงจอดรถถังสามคันบนเกาะ สิ่งเหล่านี้เป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนให้กองหนุนหลังกลับไปยังสนามเพลาะใกล้ทางเข้าอุโมงค์มาลินตา ด้วยจำนวนผู้บาดเจ็บที่ช่วยเหลือได้ไม่มากกว่า 1,000 คนในโรงพยาบาลที่อุโมงค์แห่งนี้และคาดการณ์ว่าจะมีกองกำลังญี่ปุ่นเพิ่มเติมมายกพลขึ้นบกบนเกาะ เวน ไรท์จึงริเริ่มคิดที่จะยกธงขาว

ภาพที่ 4 : อุโมงค์มาลินตาที่ถูกใช้เป็นโรงพยาบาลชั่วคราว

ที่มา : Thought Co. World War II: Battle of Corregidor. Retrieved January 24, 2023, from <https://www.nationalww2museum.org/war/topics/battle-bataan-death-march>.

ผลที่ตามมา

เมื่อได้ประชุมกับเหล่านาวิกโยอินของเขา เวน ไรท์ ไม่เห็นทางเลือกอื่นนอกจากต้องยอมจำนน โจนาธาน เวน ไรท์ กล่าวข้อความทางวิทยุถึงประธานาธิบดีรูสเวลต์ว่า "ความอดทนของมนุษย์มีขีดจำกัด และจุดนั้นผ่านไปนานแล้ว" เวน ไรท์ส่งทูตไปเจรจาข้อตกลงกับฮอมมา แม้ว่าสิ่งที่เวน ไรท์ทำได้ในตอนนั้นมีเพียงแค่การยอมจำนนต่อเหล่าทหารญี่ปุ่นบนเกาะคอร์เรกิดอร์ และฮอมมาเองก็ยืนยันกรานว่าเขาจะยอมปล่อยตัวกองกำลังสหรัฐและฟิลิปปินส์ที่เหลืออยู่ทั้งหมดในฟิลิปปินส์

ด้วยความกังวลเกี่ยวกับกองกำลังสหรัฐฯ ที่ถูกจับไปแล้วรวมถึงกองกำลังบนเกาะ เวน ไรท์ จึงไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากยอมปฏิบัติตามคำสั่ง เป็นผลให้กองกำลังขนาดใหญ่ เช่น กองกำลังวิชาน-มินดาเนาของพลตรีวิลเลียม ชาร์ป ถูกบังคับให้ยอมจำนน และแม้ว่าตัวชาร์ปเองจะปฏิบัติตามคำสั่งยอมแพ้แต่ทหารของเขาหลายคนยังคงต่อสู้กับญี่ปุ่นต่อไป

การต่อสู้เพื่อคอร์เรกิดอร์ทำให้ เวน ไรท์ สูญเสียนายทหารไปประมาณ 800 คน มีผู้บาดเจ็บกว่า 1,000 คน และถูกจับไป 11,000 คน ในด้านความสูญเสียของญี่ปุ่นมียอดผู้เสียชีวิต 900 คนและบาดเจ็บ 1,200 คน ในขณะที่เวน ไรท์ ถูกคุมขังในฟอร์โมซาและแมนจูเรียในช่วงเวลาที่เหลือของสงคราม และทหารของเขาถูกนำตัวไปยังค่ายกักกันที่ตั้งอยู่ทั่วฟิลิปปินส์และถูกบังคับใช้แรงงานในส่วนอื่น ๆ ของจักรวรรดิญี่ปุ่น เกาะคอร์เรกิดอร์ยังคงอยู่ภายใต้การควบคุมของญี่ปุ่นจนกระทั่งกองกำลังสัมพันธมิตรยึดเกาะคืนได้ในเดือนกุมภาพันธ์ 1945

การกลับมาของนายพลแมคอาเธอร์ที่เกาะเลย์เต

วันที่ 20 ตุลาคม 1944 นายพล ดักลาส แมคอาเธอร์ ขึ้นฝั่งที่เกาะเลย์เตในฟิลิปปินส์และทำตามคำสัญญาที่บอกว่าจะกลับมา นายพลผู้มีเสน่ห์และห้าวหาญเป็นหนึ่งในผู้นำทางทหารอเมริกันที่มีชื่อเสียงที่สุดในโลก และการกลับมาอย่างน่าทึ่งของเขาที่ฟิลิปปินส์อันเป็นที่รักถือเป็นความสำเร็จครั้งยิ่งใหญ่ในการต่อสู้อย่างไม่ลดละเพื่อขับไล่กองทัพญี่ปุ่นออกจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (National Archives, 2558)

นับเป็นช่วงเวลาแห่งการชดใช้หลังจากความสูญเสียครั้งใหญ่ของกองทัพสหรัฐฯ และนายพลแมคอาเธอร์เมื่อสองปีก่อน แม้จะมีการเตือนล่วงหน้าต่อนกองทัพจักรวรรดิญี่ปุ่นโจมตีเพิร์ลฮาร์เบอร์ แต่กองกำลังของนายพลแมคอาเธอร์ในฟิลิปปินส์ไม่ได้เตรียมพร้อมในวันที่ 8 ธันวาคมเมื่อกองทัพอากาศญี่ปุ่นบุกมาโจมตี กองทัพญี่ปุ่นทำลายเครื่องบินรบของอเมริกาเกือบ 50% ที่ฐานทัพอากาศคลาร์ก ซึ่งส่วนใหญ่จอดอยู่บนพื้นดิน และเมื่อถึงเดือนมกราคม ญี่ปุ่นได้ขับไล่กองกำลังสัมพันธมิตรไปยังคาบสมุทรบาตาอันและสถานการณ์ก็ช่างน่าสิ้นหวัง นายพลแมคอาเธอร์ถูกบังคับให้ย้ายกองบัญชาการไปยังป้อมปราการที่เกาะคอร์เรกิดอร์ ขณะที่สถานการณ์แย่งลง ประธานาธิบดีรูสเวลต์สั่งให้นายพลย้ายออกไปเพื่อความปลอดภัยของตัวเอง นายพล ครอบครัว และผู้ช่วยคนสนิทของเขาถูกบีบให้ต้องหลบหนีกลางดึกและย้ายไปอยู่ที่ออสเตรเลีย และเมื่อนายพลแมคอาเธอร์มาถึงออสเตรเลีย เขาได้ออกแถลงการณ์ว่า “ข้าพเจ้าจะกลับมา”

ประธานาธิบดีรูสเวลต์ได้มอบรางวัลเหรียญเกียรติยศแก่นายพลแมคอาเธอร์ สำหรับการป้องกันประเทศฟิลิปปินส์อย่างกล้าหาญ แต่ในความเป็นจริง การสนับสนุนจากสาธารณชนนี้เปรียบเสมือนหน้ากากไว้บดบังความตึงเครียดอันหนักหน่วงระหว่างประธานาธิบดีกับนายพลของเขา

ทางทำเนียบขาวได้ขอให้นายพลเปลี่ยนคำประกาศจาก "ฉันจะกลับมา" เป็น

“เราจะกลับมา” แต่นายพลปฏิเสธไป ความเป็นปรปักษ์ระหว่างรูสเวลต์และแมคอาเธอร์ย้อนกลับไปช่วงต้นปี 1932 เมื่อรูสเวลต์ยังคงเป็นเพียงผู้ว่าการรัฐนิวยอร์กได้บอกกับที่ปรึกษาที่ใกล้ชิดว่าเขาคิดว่าดักลาส แมคอาเธอร์เป็นหนึ่งในสองคนที่เป็นบุคคลที่อันตรายที่สุดในอเมริกา

รูสเวลต์และแมคอาเธอร์พบกันครั้งแรกในปี 1916 ขณะที่ประเทศกำลังเตรียมการสำหรับสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง ขณะนั้นแมคอาเธอร์เป็นพันตรีเสนาธิการกองทัพบกและรูสเวลต์เป็นผู้ช่วยเลขานุการกองทัพเรือ สามทศวรรษต่อมา ทั้งสามคนได้ทำห้กันครั้งแล้วครั้งเล่า และประธานาธิบดีรูสเวลต์เคยบอกกับแมคอาเธอร์ว่า “ดักลาส ฉันคิดว่าคุณเป็นนายพลที่ดีที่สุดของเรานะ แต่ก็เชื่อว่าคุณน่าจะเป็นนักการเมืองที่แย่ที่สุดของเราด้วยเช่นกัน”

ประธานาธิบดีรูสเวลต์โกรธมากเมื่อได้รับแจ้งเป็นครั้งแรกว่ากองทัพอากาศสหรัฐแห่งตะวันออกไกลถูกจับเมื่อญี่ปุ่นโจมตี นักประวัติศาสตร์การทหารหลายคนตัดสินนายพลแมคอาเธอร์อย่างแข็งกร้าวเพราะขาดการเตรียมพร้อมและความพ่ายแพ้ต่อมาของกองกำลังพันธมิตรในฟิลิปปินส์ต้นปี พ.ศ. 1942 ช่วงเป็นช่วงเวลาที่มืดมนสำหรับฝ่ายสัมพันธมิตร โดยกองกำลังนาซีได้รุดหน้ากวาดล้างไปทั่วยุโรปและรัสเซีย กองทัพเรือญี่ปุ่นควบคุมพื้นที่ส่วนใหญ่ในแปซิฟิกตะวันตกและจักรวรรดิอังกฤษภายใต้การปิดล้อม ในขณะที่มีเหตุผลมากมายที่จะกล่าวโทษนายพลแมคอาเธอร์สำหรับกรายอมจำนนอย่างน่าอับยศของกองกำลังอเมริกันและอังกฤษในคอเรกิดอร์และการเดินขบวนมรณะที่บาตาอัน แต่ประธานาธิบดีรูสเวลต์ใช้กลยุทธ์ที่แตกต่างออกไป รูสเวลต์เป็นผู้นำทางการเมืองที่ชาญฉลาดมาโดยตลอดและเข้าใจเสมอว่าสิ่งที่ชนชาวอเมริกันต้องการคือวีรบุรุษไม่ใช่แพะรับบาป ดังนั้นเขาจึงเลื่อนตำแหน่งพลเอกแมคอาเธอร์ให้เป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุดแห่งกองกำลังแปซิฟิกตะวันตกเฉียงใต้ และจากภารกิจที่ได้รับมอบหมายนั้น นายพลแมคอาเธอร์จึงเริ่มเตรียมตัวเดินทางกลับฟิลิปปินส์

ภาพที่ 5 : การกลับมาของนายพลแมคอาเธอร์

ที่มา : WIKIPEDIA. Battle of Leyte. Retrieved January 24, 2023, from https://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Leyte.

ยุทธนาวีที่อ่าวเลย์เต

ยุทธการอ่าวเลย์เตหรือยุทธนาวีทะเลฟิลิปปินส์ครั้งที่สองเกิดขึ้นระหว่างวันที่ 23 ถึง 26 ตุลาคม 1944 ถือเป็นยุทธนาวีครั้งสุดท้ายในสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นการต่อสู้กันด้วยเรือรบครั้งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ และกองทัพเรือแห่งจักรวรรดิญี่ปุ่นก็ไม่เคยออกรบในกองกำลังขนาดใหญ่เช่นนี้อีกเลยเพราะขาดแคลนทรัพยากรที่จะนำมาใช้ในการออกรบ การรบครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อขับไล่กองทัพจักรวรรดิญี่ปุ่นออกจากบรรดาอาณานิคมที่ญี่ปุ่นเคยยึดครองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งเป็นแหล่งน้ำมันและอุตสาหกรรมที่สำคัญ ญี่ปุ่นได้รวบรวมทหารเรือที่เหลืออยู่ทั้งหมดและพยายามขับไล่กองกำลังสัมพันธมิตรแต่ก็ไม่เป็นผลและได้รับความสูญเสียกลับมาอย่างหนัก นอกจากนี้กองทัพญี่ปุ่นได้เริ่มใช้กองกำลังโจมตีพิเศษฆ่าตัวตายคามิกากาเซะในการรบครั้งนี้ด้วย

หลังจากการรุกคืบของกองทัพญี่ปุ่นในเดือนธันวาคม 1941 ไม่กี่ชั่วโมงหลังจากกองเรือยุทธการของสหรัฐอเมริกาถูกทำลายลงอย่างย่อยยับที่เพิร์ลฮาร์เบอร์ กองกำลังญี่ปุ่นก็เริ่มโจมตีฟิลิปปินส์ทันทีในเดือนเมษายน 1942 ต่อมาคาบสมุทรบาตาอันล่มสลายและในเดือนพฤษภาคม นายพล เวน ไรท์ และกองกำลังสหรัฐและฟิลิปปินส์ที่เหลืออยู่ถูกบังคับให้ยอมจำนนที่เกาะคอร์เรกิดอร์ และสองปีครึ่งหลังการล่มสลายของคาบสมุทรบาตาอันกองกำลังพันธมิตรเริ่มพิชิตฟิลิปปินส์อีกครั้งด้วยการยกพลขึ้นบกครั้งใหญ่บนอ่าวเลย์เต

ในช่วงสองปีครึ่งนั้น ญี่ปุ่นต้องประสบกับความพ่ายแพ้ นับครั้งไม่ถ้วน เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน 1942 สัมพันธมิตรถล่มญี่ปุ่นจนพังพินาศในสงครามแปซิฟิกอย่างยุทธนาวีมิดเวย์ กองทัพเรือญี่ปุ่นสูญเสียเรือบรรทุกเครื่องบินขนาดใหญ่ 4 ลำจากทั้งหมด 6 ลำ (เป็นเรือบรรทุกเครื่องบิน 6 ลำที่โจมตีสายฟ้าแลบที่เพิร์ลฮาร์เบอร์)

พร้อมกับเครื่องบินทั้งหมดและลูกเรืออีกจำนวนมาก นับตั้งแต่การรบครั้งนั้นและการรบอื่น ๆ อีกสามครั้งในปี 1942 เช่น ยุทธนาวีทะเลคอรัล ทำให้กองทัพเรือญี่ปุ่นสูญเสียลูกเรือส่วนใหญ่ที่มีความสามารถซึ่งเป็นการสูญเสียครั้งใหญ่ที่ไม่สามารถหาอะไรมาทดแทนได้เลย

และสี่เดือนก่อนการยกพลขึ้นบกที่เลย์เต ที่สมรภูมิตะเลฟิลิปปินส์ กองทัพเรือญี่ปุ่นใช้ความพยายามครั้งใหญ่ครั้งสุดท้ายเพื่อเอาชนะกองเรือสหรัฐฯ ด้วยการรบด้วยเครื่องบิน พวกเขาได้ส่งเรือบรรทุกเครื่องบิน 9 ลำ พร้อมเครื่องบิน 473 ลำเข้าร่วมการรบ แต่ลูกเรือของพวกเขาได้รับการฝึกฝนมาไม่ดีนัก และวิทยาการด้านยุทธโศภกรณ์ของอเมริกาในตอนนั้นเหนือกว่ามาก ๆ จนกองบินของญี่ปุ่นถูกสังหารหมู่ เครื่องบินเกือบ 200 ลำของพวกเขาถูกยิงตก และเรือบรรทุกเครื่องบินของญี่ปุ่นสามลำจมในการสู้รบครั้งนั้น กองทัพเรือจักรวรรดิญี่ปุ่นได้สูญเสียเรือบรรทุกเครื่องบินภาคพื้นดินเกือบ 500 ลำในสองวัน อันเป็นผลมาจากการทำลายจากกลุ่มอากาศยานเรือบรรทุกเครื่องบินของญี่ปุ่นซึ่งเป็นหัวหอกในการรุกของญี่ปุ่นในช่วงเริ่มต้นของสงครามแปซิฟิกถูกลดบทบาทลงตามช่วงเวลา และชัยชนะของสหรัฐอเมริกาในการรบทางทะเลที่ฟิลิปปินส์เป็นผลมาจากในช่วงเดือนมิถุนายน กองทัพสหรัฐฯ ได้ทำลายกองกำลังทางอากาศที่อยู่บนเรือบรรทุกเครื่องบินของญี่ปุ่น ทำให้ฝ่ายสัมพันธมิตรมีความเหนือกว่าในการดวลกันทางอากาศและทางทะเลเหนือส่วนตะวันตกของมหาสมุทรแปซิฟิก สิ่งนี้ทำให้สัมพันธมิตรมีอิสระในการเลือกที่จะมุ่งหน้าโจมตีที่ไหนต่อไป (Codenames, 2566)

ในด้านกลยุทธ์การรบ นายพลเชสเตอร์ นิมิทซ์ สนับสนุนให้ปิดกั้นกองกำลังญี่ปุ่นในฟิลิปปินส์และปลดปล่อยเกาะฟอร์โมซา (ปัจจุบันคือไต้หวัน) ถ้ายึดเกาะฟอร์โมซาได้จะทำให้พันธมิตรเป็นต่อในการควบคุมเส้นทางเดินเรือไปยังญี่ปุ่นจากเอเชียใต้ได้ง่ายขึ้น ซึ่งจะทำให้ญี่ปุ่นค่อย ๆ พังพินาศลงเพราะลำเลียงเสบียงอาหารไม่ได้ นายพล ดักลาส แมคอาเธอร์ ยังคงสนับสนุนการรุกรานฟิลิปปินส์ต่อไป เนื่องจากเป็นเส้นทางผ่านที่ใช้ขนส่งทรัพยากรไปยังประเทศญี่ปุ่น ในเวลานี้ ฝ่ายสัมพันธมิตรเหมือนเริ่มเห็นแสงสว่างที่ปลายอุโมงค์ โทโยดะ โชมุ หัวหน้ากองเรือผสมได้เตรียม “แผนการแห่งชัยชนะ” ขึ้นมาสี่แผน เริ่มจากแผนโซ-โก 1 เป็นปฏิบัติการทางเรือที่สำคัญในประเทศฟิลิปปินส์ ส่วนโซ-โก 2, โซ-โก 3 และโซ-โก 4 เป็นปฏิบัติการตอบโต้ในการโจมตีที่ฟอร์โมซา, หมู่เกาะริวกิว และหมู่เกาะคูริลตามลำดับ และได้ยื่นคำขาดว่าปฏิบัติการครั้งนี้จะไร้ซึ่งความประนีประนอม มีความซับซ้อน และมีศักยภาพที่รุนแรง เขาตัดสินใจส่งกองกำลังทั้งหมดที่มีอยู่เข้าไปรบอย่างเด็ดขาด

ด้วยเหตุนี้ เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 1944 นายพลนิมิทซ์จึงได้ทำการบุกโจมตีฟอร์โมซาเพื่อให้แน่ใจว่าเครื่องบินที่ประจำการอยู่ที่นั่นจะไม่สามารถแทรกแซงการลงจอดที่เลย์เตได้ กองทัพญี่ปุ่นจึงนำแผนโซ-โก 2 เข้าปฏิบัติการโดยเปิดฉากโจมตีเรือบรรทุกเครื่องบินระลอกแล้วระลอกเล่าจนสูญเสียเครื่องบินไปกว่า 600 ลำในเวลาเพียงสามวัน กองทัพอากาศเกือบทั้งหมดของพวกเขา (หรือกองกำลังหน่วยใดก็ตามที่หลงเหลืออยู่) ได้ปล่อยให้กองทัพเรือญี่ปุ่นรบโดยไร้การคุ้มกันทางอากาศ

โซ-โก 1 ถูกเรียกขึ้นมาใช้เพื่อกองเรือของนายพล จิซาบูโระ โอซาว่า เพื่อล่อกองเรือที่ 3 ของสหรัฐฯ ออกจากการขึ้นฝั่งโดยใช้ประโยชน์จากช่องโหว่ของเรือบรรทุกเครื่องบิน ซึ่งกองกำลังยกพลขึ้นบกของฝ่ายสัมพันธมิตรขณะนี้

ไม่มีการคุ้มกันทางอากาศ จากนั้นพวกเขาจะถูกโจมตีจากทางตะวันตกโดยกองกำลังญี่ปุ่นสามทิศทาง ได้แก่ กองบัญชาการกองทัพกลางของนายพลทาเคโอะ คูริตะ ซึ่งประจำการอยู่ที่บรูไน โดยจะเข้าสู่อ่าวเลย์เตและทำลายกองกำลังยกพลขึ้นบกของฝ่ายสัมพันธมิตร กองเรือทางใต้ของนายพล โซจิ นิชิมูระ และกองกำลังของนายพล คิโยฮิเดะ ชิมา และกองทัพเหนือนายพลจักษุโร โอซาวะ กองกำลังจู่โจมพิเศษฆ่าตัวตายคามิกาเซ่นำโดยเรือเอกยูคิโอะ เซกิ โดยมีเรือธงเป็นเรือประจัญบานยามาโตะและมุซาชิเข้าร่วมปฏิบัติการ พวกเขาจะทำหน้าที่เป็นกองกำลังโจมตีเคลื่อนที่

อย่างไรก็ตามด้วยกำลังรบทางเรือที่น้อยกว่าของกองทัพเรือจักรวรรดิญี่ปุ่นประกอบกับการสื่อสารที่ผิดพลาดทำให้แผนการล้มเหลวและตกเป็นฝ่ายล่าถอยไปและกองทัพเรือญี่ปุ่นยังได้รับความสูญเสียอย่างใหญ่หลวง โดยเฉพาะการสูญเสียเรือประจัญบานที่จมลงกลางทะเลในขณะที่เรือประจัญบานผาแฝดยามาโตะได้รับคำสั่งให้หนีออกจากการรบ ซึ่งเรือประจัญบานทั้ง 2 ลำนี้ถือเป็นความภูมิใจของกองทัพเรือญี่ปุ่น

นอกจากนี้ญี่ปุ่นยังสูญเสียเรือบรรทุกเครื่องบินซุยกาคู ซึ่งเป็นเรือบรรทุกขนาดใหญ่ของกองทัพเรือจักรวรรดิญี่ปุ่น นับเป็นความสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่เพราะเรือบรรทุกเครื่องบินซุยกาคูลำนี้เป็นหนึ่งในเรือบรรทุกเครื่องบิน 6 ลำที่เคยปฏิบัติการโจมตีที่เพิร์ลฮาร์เบอร์ และเป็นเรือบรรทุกเครื่องบินขนาดใหญ่ลำสุดท้ายของกองทัพเรือญี่ปุ่นที่ถูกจมลงในสงครามโลกครั้งที่ 2

กล่าวกันว่าพลเรือตรีไคชูคะ ทาเคโอะผู้บัญชาการเรือบรรทุกเครื่องบินซุยกาคู ได้กระทำอัตวินิบาตกรรมฆ่าตัวตาย เลือกที่จะจบชีวิตและจมหายไปในทะเลพร้อมกับเรือบรรทุกเครื่องบินซุยกาคูที่เขาเคยบัญชาการ แม้ว่าจะมีนายทหารเรือญี่ปุ่นหลายคนพยายามห้ามปรามแต่ก็ไม่เป็นผลสำเร็จ นอกจากนี้ยังมีเรือรบญี่ปุ่นอีกหลายลำที่จมหายไปพร้อมกับทหารเรือญี่ปุ่นอีกประมาณ 12,500 นายซึ่งพวกเขาตัดสินใจพลีชีพลงไปในทะเลที่เงียบสงบ (The History Now, 2563)

กองทัพจักรวรรดิญี่ปุ่นยอมจำนนอย่างเป็นทางการที่เมืองบาเกียว

หลังจากการต่อสู้อันยาวนาน บาเกียวได้กลายเป็นฉากของการยอมจำนนครั้งสุดท้ายของกองกำลังญี่ปุ่นที่ฟิลิปปินส์ในวันที่ 3 กันยายน 1945 ซึ่งกลายเป็นวันที่อยู่ในความทรงจำของชาวฟิลิปปินส์ทุกคนที่ได้รับอิสรภาพกลับมาอีกครั้ง ย้อนไปในช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 เมืองบาเกียวเป็นเมืองร้อนที่ตั้งอยู่ในเครือจักรภพฟิลิปปินส์และเป็นที่ตั้งของสถาบันทางการทหาร ในปี 1939 เมืองนี้มีประชากรประมาณ 24,000 คน ส่วนใหญ่เป็นชาวฟิลิปปินส์และสัญชาติอื่น ๆ รวมทั้งชาวญี่ปุ่นประมาณ 500 คน และหลังจากการรุกรานฟิลิปปินส์ของญี่ปุ่นในปี 1941 ญี่ปุ่นได้ใช้แคมป์จอห์น เฮย์ ซึ่งก่อนหน้านี้มันเป็นที่ตั้งฐานทัพของอเมริกา ก่อนกองทัพญี่ปุ่นจะยึดมันมาเป็นฐานทัพของตน และในเดือนตุลาคม 1944 ทหารอเมริกันยกพลขึ้นบกที่เลย์เต ซึ่งถือเป็นการเริ่มต้นปฏิบัติการปลดปล่อยฟิลิปปินส์

โดยนายพลแห่งกองทัพจักรวรรดิญี่ปุ่น โทโมยุกิ ยามาซิตะ ได้ลงนามในตราสารยอมจำนนอย่างเป็นทางการในเมืองบาเกียวบนเกาะลูซอน เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นภายในที่พักของคณะกรรมการอเมริกันที่แคมป์จอห์น เฮย์ ที่ตั้งอยู่ในเมืองบาเกียวต่อหน้านายพลอาเธอร์ เพอร์ซิลวาลและนายพล โจนาธาน เวน ไรท์

ภาพที่ 6 : พิธีลงนามต่อการยอมจำนนอย่างเป็นทางการของกองทัพจักรวรรดิญี่ปุ่นต่อหน้าเหล่านายพลของกองทัพสหรัฐ ภายในที่แคมป์จอห์น เฮย์

ที่มา : WIKIPEDIA. Battle of Baguio. Retrieved January 24, 2023, from [https://en.m.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Baguio_\(1945\)#External_links](https://en.m.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Baguio_(1945)#External_links).

บทสรุป

เป็นเวลากว่า 3 ปีที่สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ตกอยู่ภายใต้การยึดครองของกองทัพจักรวรรดิญี่ปุ่น ในแง่ยุทธศาสตร์ ฟิลิปปินส์ถือเป็นจุดหมายที่สำคัญต่อกองกำลังญี่ปุ่นอันเนื่องมาจากการต้องการขยายแนวรบของสงครามและเพื่อกุมความได้เปรียบในแนวรบด้านตะวันออกและมหาสมุทรแปซิฟิก นอกจากนี้ยังมีเหตุผลในด้านทรัพยากรอันอุดมสมบูรณ์บนเกาะฟิลิปปินส์ที่สามารถนำมาใช้ในการทำศึกสงครามได้ และญี่ปุ่นยังต้องการกำจัดเสี้ยนหนามอย่างกองกำลังแห่งตะวันออกไกลเพื่อต่อเวลาให้ญี่ปุ่นขยายพื้นที่การทำสงครามได้โดยไม่ต้องกังวลกับการโจมตีทางอากาศของสหรัฐอเมริกา การบุกโจมตีแบบสายฟ้าแลบที่เพิร์ล ฮาร์เบอร์จนสร้างความเสียหายแก่กองเรือและยุทธโศภรณ์ของสหรัฐอเมริกาเปรียบเสมือนการสร้างเชื่อมั่นใจจนถึงขีดสุดให้ญี่ปุ่นบุกเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต่อไปทันทีเพื่อที่ญี่ปุ่นจะได้เลี้ยงสงครามไปเรื่อย ๆ โดยการบุกไปยึดประเทศต่าง ๆ เพื่อปล้นทรัพยากรในการทำสงครามและกำลังคนเพื่อมาทำสงครามกับประเทศอื่น ๆ ต่อไปเพราะเชื่อว่าในที่สุดพวกเขาจะเป็นใหญ่ในแนวรบด้านตะวันออกและไม่มีประเทศไหนกล้าต่อกรด้วย

ในขณะที่มหาอำนาจแห่งน้ำน้ำแปซิฟิกอย่างอเมริกามีทรัพยากรมหาศาล สายป่านยาวจนสามารถผลิตยุทธโศภรณ์ที่ใช้ในการรบได้เรื่อย ๆ ขนาดกองเรือที่ถูกญี่ปุ่นทำให้พินาศ อเมริกายังสามารถผลิตขึ้นมาใหม่ได้ภายในระยะเวลาไม่กี่เดือน และเพื่อต้องการเหยียบหน้าศัตรูอย่างสหรัฐอเมริกาที่เป็นอุปสรรคที่สำคัญในการชิงความได้เปรียบให้กับพวกเขา ญี่ปุ่นจึงไม่มีความลังเลอีกต่อไปที่จะบุกหมู่เกาะฟิลิปปินส์ ตลอดการยึดครองของญี่ปุ่นได้สร้างความเสียหายให้แก่ฟิลิปปินส์มากมาย บ้านเมืองกลายเป็นเพียงซากปรักหักพัง ญี่ปุ่นบุกไปยึดเกาะน้อยใหญ่ของฟิลิปปินส์และกระทำการก่ออาชญากรรมสงครามร้ายแรงไว้มากมาย เช่น สร้างค่ายกักกันซึ่งนำไปสู่การบาดเจ็บล้มตายของคนจำนวนมาก การเดินขบวนมรณะบาตาอันที่โหดร้ายซึ่งสังเวชีวิตผู้คนไปนับหมื่น

การต่อสู้ยังคงดำเนินต่อไปจนถึงเดือนกันยายน 1945 กองกำลังญี่ปุ่นตัดสินใจลงนามเพื่อยอมจำนนและคืนเอกราชให้กับฟิลิปปินส์ ตลอดช่วงเวลากการยึดครองของกองกำลังญี่ปุ่นนานกว่า 3 ปี ได้คร่าชีวิตชาวฟิลิปปินส์ไปมากกว่า 500,000 คนทั้งทหารและพลเรือน มีรายงานว่า 5 ปีหลังจากที่สงครามสิ้นสุดลงประชากรฟิลิปปินส์ลดลงเป็นจำนวนมาก และอัตราการเสียชีวิตยังพุ่งสูงเพราะการแพร่ระบาดของโรคภัยไข้เจ็บ และฟิลิปปินส์ยังต้องเผชิญกับภาวะการขาดแคลนความต้องการพื้นฐานภายในประเทศจนทำให้มีผู้ป่วยและล้มหายตายจากไปในที่สุด สิ่งเหล่านี้คือสิ่งที่สงครามทิ้งไว้ให้ประชาชนชาวฟิลิปปินส์ต้องแบกรับ ความเหิมเกริมและความกระหายอำนาจของคนเพียงไม่กี่คนกลับสร้างหายนะและสร้างบาดแผลให้กับคนนับล้าน

บรรณานุกรม

หนังสือภาษาไทย

สุรพงษ์ บุณนาค. สงครามโลกครั้งที่ ๒ ยุทธกาลพลิกโลก. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: วิริยะธุรกิจ, 2546.

สื่อออนไลน์ภาษาไทย

ญี่ปุ่นยึดครองฟิลิปปินส์. เข้าถึงเมื่อ 11 ตุลาคม 2565.

https://hmn.wiki/th/Japanese_occupation_of_the_Philippines

CRI Online. เหตุใดญี่ปุ่นจึงรุกรานเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. เข้าถึงเมื่อ 11 ตุลาคม 2565. เข้าถึงได้จาก

<https://thai.cri.cn/247/2015/08/27/101s235282.htm>

Google Arts&Culture. การยึดครองฟิลิปปินส์ของญี่ปุ่น. เข้าถึงเมื่อ 11 ตุลาคม 2565. เข้าถึงได้จาก

<https://artsandculture.google.com/entity/japanese-occupation-of-the-philippines/m04y5fzp?categoryid=event>

Iseehistory. แมคอาเธอร์ นายพลผู้ไม่แพ้. เข้าถึงเมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2566. เข้าถึงได้จาก

<http://www.iseehistory.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=413479&Ntype=2>

thehistorynow. ยุทธนาวีที่อ่าวเลย์เต (Battle of Leyte Gulf) ยุทธนาวีครั้งใหญ่ที่สุดในสงครามโลกครั้งที่

2. เข้าถึงเมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2566. เข้าถึงได้จาก

<http://www.iseehistory.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=413479&Ntype=2>

สื่อออนไลน์ภาษาอังกฤษ

Asian Americans & Pacific Islanders in the U.S.ARMY. 1942 - 1943, The Bataan Death March.

Accessed February 8, 2023. Available from

<https://www.army.mil/asianpacificamericans/bataandeathmarch.html>

BCG. **Celebrating the 77th year of the End of World War II.** Accessed March 11, 2023. Available From <https://baguicityguide.com/celebrating-the-75th-year-of-the-end-of-world-war-ii/>

Benjamin K. **JAPANESE BOMBARD, OCCUPY MANILA.** Accessed February 21, 2023. Available from <https://blogs.shu.edu/ww2-0/1942/01/04/japanese-bombard-occupy-manila/>

CHARLES R. BOWERY JR. **RAMPAGE: MACARTHUR, YAMASHITA, AND THE BATTLE OF MANILA.** Accessed October 14, 2022. Available from https://www.jstor.org/stable/pdf/27039538.pdf?refreqid=fastly-default%3Ae447c6a910caa02f04d9d2ad4ec817e1&ab_segments=0%2Fbasic_search_gsv2%2Fcontrol&origin=search-results

Codenames Operation of World War II. **Operation Sho.** Accessed March 2, 2023. Available From <https://codenames.info/operation/sho-0/>

Dan Marc Balanag. **The Japanese Occupation of the Philippines During WWII.**

Accessed October 14, 2022. Available from <https://www.history.navy.mil/content/history/museums/nmusn/explore/photography/wwii/wwii-pacific/us-entry-into-wwii-japanese-offensive/1941-december-8-1942-may-6-philippines.html>

Digital Museum The Comfort Women Issue and the Asian Women's Fund.

Women made to be Comfort Women. Accessed October 14, 2022. Available from <https://www.awf.or.jp/e1/philippine-00.html>

Elizabeth M., Michael Norman. **Bataan Death March.** Accessed February 21, 2023. Available from <https://www.britannica.com/event/Bataan-Death-March>

Mcgill. **Battle of Leyte Gulf.** Accessed February 8, 2023. Available

https://www.cs.mcgill.ca/~rwest/wikispeedia/wpcd/wp/b/Battle_of_Leyte_Gulf.htm

National Museum of the U.S. Navy. **Battle of the Philippines**. Accessed October 14, 2022.

Available from

<https://www.history.navy.mil/content/history/museums/nmusn/explore/photography/wwii/wwii-pacific/us-entry-into-wwii-japanese-offensive/1941-december-8-1942-may-6-philippines.html>

National Today. **Yamashita Surrender Day – September 3, 2023**. Accessed March 18, 2023.

Available From <https://nationaltoday.com/yamashita-surrender-day/>

Pacificatrocities. **The Japanese Invasion&Conquest of the Philippines**. Accessed February 14,

2023. Available from <https://www.pacificatrocities.org/japanese-invasion-conquest-of-philippines.html>

Ricardo.T Jose. **War and Violence, History and Memory : The Philippine Experience of the Second World War**. Accessed October 14, 2022. Available from

https://www.jstor.org/stable/pdf/23653960.pdf?refreqid=fastly-default%3A5ae9ede94f9b434ebb342306b3685795&ab_segments=0%2Fbasic_search_gsv%2Fcontrol&origin=search-results

The National WWII Museum New Orleans. **Battle of Bataan**. Accessed February 8, 2023. Available

<https://www.nationalww2museum.org/war/topics/battle-bataan-death-march>

ThoughtCo. **World War II: Battle of Corregidor**. Accessed January 6, 2023. Available from

<https://www.thoughtco.com/world-war-ii-battle-of-corregidor-2361467>

TotallyHistory. **Philippines Campaign**. Accessed October 14, 2022. Available from

<https://totallyhistory.com/philippines-campaign/>

TRACESOFWAR. **Corregidor - Battery Denver**. Accessed January 5, 2023. Available from <https://www.tracesofwar.com/sights/137146/Corregidor---Battery-Denver.htm>

U.S.ARMY AIRBORNE&SPECIAL OPERATIONS MUSEUM. **THE BATTLE OF CORREGIDOR**. Accessed January 5, 2023. Available from <https://www.asomf.org/the-battle-of-the-corregidor/>

Warfarehistorynetwork. **Japanese Attack on the Philippines: The “Other” Pearl Harbor**. Accessed February 14, 2023. Available from <https://warfarehistorynetwork.com/article/japanese-attack-on-the-philippines-the-other-pearl-harbor/>

Walter D. Edmons. **What Happened at Clark Field**. Accessed February 14, 2023. Available from <https://www.theatlantic.com/magazine/archive/1951/07/what-happened-at-clark-field/639484/>

Wikipedia The Free Encyclopedia. **Battle of Corregidor**. Accessed February 14, 2023. Available From https://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Corregidor

Wikipedia The Free Encyclopedia. **Battle of Leyte**. Accessed March 2, 2023. Available From https://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Leyte

Wikipedia The Free Encyclopedia. **Battle of Baguio (1945)**. Accessed March 11, 2023. Available From https://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Baguio_%281945%29#External_links

Wikipedia The Free Encyclopedia. **Japanese occupation of the Philippines**. Accessed March 7, 2023. Available From <https://shorturl.asia/nFX0x>

